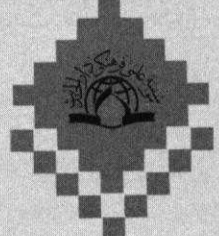
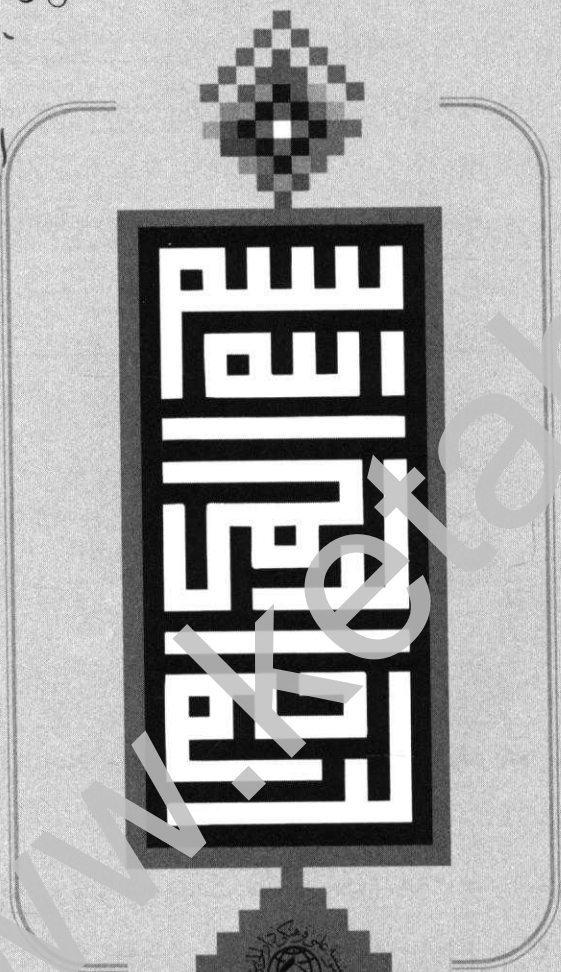

2258

٥٠٠
٢
١٤١٤

دارالحسن

WWW.ETABO.IR

سرشناسه: صادقی، هادی، ۱۳۹۱.
 عنوان و نام بنیاد آور: شبه‌شناسی/ هادی صادقی (برای) وزارت علوم تحقیقات و فناوری دانشگاه قرآن و حدیث، مرکز آموزش الکترونیکی.
 مشخصات نشر: قم: موسسه علمی - فرهنگی دارالحدیث. سازمان چاپ و نشر، ۱۳۹۷.
 مشخصات ظاهری: ۳۲۹ ص.
 فروبت: درس نوشتار، ۲۷.
 شابک: 5 - 004 - 207 - 622 - ISBN: 978
 وضعیت فهرست نویسی: فنیاً
 یاد داشت: بالای عنوان، متون آموزشی مرکز آموزش الکترونیکی.
 یاد داشت: کتابنامه به صورت زیرنویس.
 عنوان دیگر: متون آموزشی مرکز آموزش الکترونیکی.
 موضوع: سوئدظن -- جنبه‌های مذهبی -- اسلام
 موضوع: Islam -- Religious aspects -- Suspicion
 موضوع: سوئدظن
 موضوع: Suspicion
 موضوع: اسلام -- دفاعیه‌ها
 موضوع: Islam -- Apologetic works
 شناسه افزوده: موسسه علمی - فرهنگی دارالحدیث. سازمان چاپ و نشر
 شناسه افزوده: دانشگاه قرآن و حدیث. مرکز آموزش الکترونیکی
 رده بندی کنگ: ۱۳۹۷ ش ۲ ص ۶/۲۵۰ BP
 رده بندی دهگان: ۲۹۷/۴۲۲
 شماره کتابشناسی ملی: ۵۲۷۳۰۰۸

مجموعه نشر علمی

هادی صادقی

ارزیاب: رضا برنجکار	ویراستار: عرفان حایری	صفحه آر: مهدی وشریف‌اکرم	طراح جلد: حسن فرزنانگان
---------------------	-----------------------	--------------------------	-------------------------

ناشر: سازمان چاپ و نشر دارالحدیث، حاد، دوم/ ۱۳۹۸ • چاپخانه دارالحدیث

شمارگان: ۵۰۰ • قیمت: 40000 • شابک: ۵-۰۰۴-۰۰۷-۶۲۱-۹۷۸

محل پخش

دفتر مرکزی: قم، میدان شهدا، خیابان معلم، پلاک ۱۲۵ تلفن: ۰۲۵ ۳۷۷۴۰۵۲۳

فاکس: ۰۲۵ ۳۷۷۴۰۵۷۱ / ص. پ ۴۴۶۸ / ۳۷۱۸۵

نمایشگاه دائمی علوم حدیث (قم، خیابان معلم) مجتمع ناشران، طبقه همکف پلاک ۲۹ تلفن: ۰۲۵ ۳۷۷۴۰۵۴۵

شهری، حرم حضرت عبدالعظیم حسنی (ع) صحن کاشانی تلفن: ۵۵۹۵۲۸۶۲

<http://darolhadith.ir>

کلیه حقوق چاپ و نشر برای ناشر محفوظ است.

درس
نوشتار
۲۷

مستون آموزشی مرکز آموزش لکترونیکی

سپهرشناسی

هادی صادقی

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
دانشگاه قرآن حدیث
مرکز آموزش لکترونیکی

سخن‌منا

«متنا» عنوان مجموعه «متون تدوینی نشر مرکز آموزش الکترونیکی دانشگاه تهران و حدیث» است. این متون از آغاز تأسیس مرکز - سال ۱۳۸۳ - تاکنون به عنوان منابع درسی دانشجویان در مقاطع کارشناسی و ارشد همان مرکز تدریس شده است. بخشی از متون آموزشی مرکز، توسط ناشران دانشگاهی، مانند سمت منتشر شده است، از سال ۱۳۹۵ مرکز تصمیم گرفت تا همه منابع درسی را به دو صورت ذیل آماده و منتشر نماید:

۱- درس نوشتار

این اصطلاح به تدریج اطلاق می‌شود که استاد افزون بر تدریس، مطالب دروس را قلم نیز کرده است.

۲- درس گفتار

این عنوان به بخشی از جزوات آموزشی مرکز اطلاق می‌شود که به جهت فقدان متن مکتوب یا منبع مقبول در آن ماده درسی، همان گفتار استاد در تولید بسته‌های درسی چندرسانه‌ای، پیاپی پس از بازویسی و تغییرات ویرایشی، برای تسهیل در مطالعات و آزمون، به صورت مکتوب منتشر می‌شود. امید است صاحبان این آثار فرصت یابند تا این درس‌گفتارها را به کتاب‌های منقح تبدیل نمایند.

شایان ذکر است که با توجه به فقر منابع در موضوعات کتاب‌ها و نگاه‌های نو صاحبان آثار، بسیاری از این جزوات در مراکز معتبر دانشگاهی و حوزوی در حال تدریس است.

از خوانندگان گرامی به جهت برخی کاستی‌های احتمالی در ویرایش و یا استنادها، که از ناحیه مرکز - و نه صاحبان آثار - رخ داده، صمیمانه عذر خواهیم.

فهرست مطالب

۱۷	مقدمه
درس اول: توحید و شرک		
۱۹	درآمد
۱۹	معانی اصطلاحی توحید
۱۹	توحید ذاتی
۲۰	نمونه
۲۰	توحید صفاتی
۲۱	توحید در خالقیت
۲۱	توحید در ربوبیت
۲۲	معنای ربوبیت
۲۲	شئون ربوبیت
۲۲	شأن نخست: ولایت و حاکمیت
۲۲	شأن دوم: تشریح
۲۳	شأن سوم: اطاعت
۲۳	توحید عبادی
۲۳	توحید در استعانت
۲۴	توحید در محبت
۲۴	طرح شبهه
۲۵	انواع خضوع
۲۶	معنای عبادت
۲۷	معادل واژه عبادت در زبان فارسی
۲۷	پاسخ به شبهه

درس دوم: توسل و تبرک

- طرح شبهه ۲۹
- یاری خواستن از غیر خدا ۲۹
- یاری خواستن از زندگان ۳۱
- یاری خواستن از مردگان ۳۵
۱. مرگ یا نابودی ۳۵
۲. قرآن و بقای ارواح ۳۷
۳. قرآن و امکان ارتباط با جهان دیگر ۳۷
۲. سیره مسلمانان ۴۰

درس سوم: شفاعت

- معنای شفاعت ۴۳
- طرح شبهه ۴۳
- دلایل جواز شفاعت ۴۴
۱. شفاعت و دعا ۴۴
۲. رایج بودن مسئله شفاعت در میان اهل سنت ۴۵
۳. قرآن و درخواست دعا از افراد شایسته ۴۷
۴. احادیث و سیره صحابه ۴۸
۵. طلب شفاعت از پیامبر ﷺ پس از رحلت ۴۹
- دلایل وهابیان در منع درخواست شفاعت ۵۰
۱. شرک دانستن درخواست شفاعت ۵۰
۲. شباهت درخواست شفاعت به کار مشرکان ۵۲
۳. حرمت درخواست حاجت از غیر خدا ۵۳

درس چهارم: بنای بر قبور

- طرح شبهه ۵۶
- پیشینه بحث ۵۶
- بنای بر قبور از دیدگاه قرآن ۵۷
- الف - قبور اصحاب کهف ۵۷
- ب - تعظیم شعائر الهی ۵۸
۱. صفا و مروه ۵۹
۲. حیوان قربانی ۵۹

۶۰	ج - لزوم محبت و دوستی اهل بیت
۶۱	دلایل وهابیان برای تحریم بنای بر قبور
۶۱	دلیل نخست
۶۲	دلیل دوم
۶۳	دلیل سوم

درس پنجم: زیارت قبور

۶۶	طرح شبهه
۶۶	معنای زیارت
۶۶	دلایل استحباب زیارت قبور
۶۶	دلیل نخست
۶۷	دلیل دوم
۶۷	دلیل سوم: قرآن کریم
۶۸	دلیل چهارم: روایات
۶۸	دسته نخست
۶۸	دسته دوم
۷۰	دلیل پنجم: سیره مسلمانان
۷۱	دلیل ششم: استحباب زیارت قبر پیامبر ﷺ
۷۱	وهابیان و زیارت قبر پیامبر اکرم ﷺ
۷۴	وهابیان و حضور زنان در قبرستان

درس ششم: مسئله شر

۷۷	عدل الهی و مسئله شر
۷۸	مسئله شر از نگاه مکی
۷۸	پاسخ‌های مسئله شر
۸۰	پاسخ شبهه مکی
۸۱	حکمت شرور

درس هفتم: حقیقت وحی و نبوت

۸۴	طرح شبهه
۸۶	رویکردهای مربوط به وحی و نبوت و تفاوت این رویکردها
۸۷	سیمای پیامبر در رویکرد آسمانی

۸۸	۱. از جنس آدمیان
۸۸	۲. هدفمندی بعثت
۸۹	۳. بعثت
۸۹	۴. هدایتگری
۹۰	۵. بدون واسطهٔ انسانی
۹۰	۶. ارتداد با مبدأ الهی
۹۱	۷. دریافت وحی
۹۱	۸. ابلاغ
۹۱	دفاع قرآن از رویکرده آسمانی
۹۳	مراتب تحریف قرآن

درس هشتم: پایان پیامبری

۹۴	طرح شبهه
۹۸	نمونه‌هایی از قرائت‌های جدید در باره خاتمت
۹۸	۱. نظریهٔ مرحوم اقبال لاهوری
۹۹	اشکالات نظریهٔ مرحوم اقبال لاهوری
۱۰۱	۲. نظریهٔ تجربهٔ تفسیر ناشده
۱۰۲	اشکالات نظریهٔ تجربهٔ تفسیر ناشده
۱۰۳	دلایل تجدید نبوت

درس نهم: مصونیت وحی و تحریف ناپذیری قرآن

۱۰۸	طرح شبهه
۱۰۸	تفاوت وحی و تجربه‌های دینی
۱۰۸	الف - جهت نیافتگی وحی از فرهنگ زمانه
۱۰۹	ب - تفصیلی بودن وحی
۱۰۹	ج - اطمینان بخشی وحی
۱۱۰	د - شریعت آفرینی وحی
۱۱۰	هـ - نداشتن اختلاف و تناقض
۱۱۱	تحریف ناپذیری قرآن
۱۱۱	اتهام اعتقاد شیعه به تحریف قرآن
۱۱۲	فتوای علمای شیعه به تحریف نشدن قرآن
۱۱۳	بررسی روایات اهل سنت در بارهٔ تحریف قرآن

درس دهم: دین دنیوی شده

۱۱۷.....	قرائت‌های مختلف از دین.....
۱۱۷.....	الف - دین ابزاری.....
۱۱۸.....	ب - دین احساسی یا خصوصی.....
۱۱۹.....	ج - دین فرهنگی.....
۱۱۹.....	د - دین صامت.....
۱۲۰.....	هـ - دین اصیل.....
۱۲۰.....	ویژگی‌های دین اصیل.....

درس یازدهم: امامت و رهبری

۱۲۵.....	طرح شبهه.....
۱۲۵.....	معنای امامت.....
۱۲۸.....	اقسام ولایت.....
۱۲۹.....	ولایت حقیقی.....
۱۳۱.....	ولایت اعتباری.....
۱۳۱.....	ولایت تشریعی.....
۱۳۲.....	ولایت تفسیری.....
۱۳۵.....	ولایت اجتماعی.....
۱۳۷.....	اختلاف شیعه و سنی در مسئله امامت.....

درس دوازدهم: ولایت فقیه و رهبری

۱۴۰.....	طرح شبهه.....
۱۴۰.....	اجتهاد و مفهوم تقلید.....
۱۴۳.....	رهبری.....
۱۴۳.....	شرایط رهبر.....
۱۴۳.....	۱. دین‌شناسی.....
۱۴۳.....	۲. توانایی مدیریت.....
۱۴۴.....	۳. آگاهی به زمان.....
۱۴۴.....	۴. عدالت.....
۱۴۵.....	سوالات و شبهاتی در باره ولایت مطلقه فقیه.....
۱۴۵.....	۱. مشروعیت.....
۱۴۶.....	۲. نقش مردم در مشروعیت.....

۳. ولایت یا وکالت فقیهه ۱۴۷
۴. ولایت در قانون یا بر قانون ۱۴۸
۵. ولایت مطلقه و حکومت مطلقه ۱۵۰

درس سیزدهم: عدالت صحابه

- طرح شبهه ۱۵۳
- معنای «صحابه» ۱۵۳
- دیدگاه شیعیان در باره صحابه رسول خدا ﷺ ۱۵۴
- دلایل اهل سنت بر عدالت صحابه ۱۵۶
- دلایل قرآنی ۱۵۶
- دلایل روایی ۱۵۶
- بررسی دلایل قرآنی ۱۵۸
- بررسی دلایل روایی ۱۵۹*
- عدالت صحابه از دیدگاه قرآن ۱۶۰
- عدالت صحابه از دیدگاه سنت نبوی ۱۶۶

درس چهاردهم: سب و لعن

- طرح شبهه ۱۶۸
- معنای «لعن» و «سب» و تفاوت آن دو ۱۶۸
- لعن و سب در قرآن ۱۶۹
- ویژگی‌های لعن شدگان ۱۷۱
۱. لعن ابلیس ۱۷۱
۲. لعن کافران ۱۷۱
۳. لعن یهودیان و مسیحیان ۱۷۱
۴. لعن کاذبان ۱۷۱
۵. لعن ظالمان ۱۷۱
۶. لعن اذیت‌کنندگان پیامبر ﷺ ۱۷۲
۷. لعن قاتل ۱۷۲
۸. لعن منافقان ۱۷۲
۹. لعن قسب‌کنندگان بر زمین ۱۷۲
- دیدگاه اهل سنت در باره لعن صحابه و پاسخ به آن‌ها ۱۷۳
- لعن صحابه در سنت نبوی ۱۷۴
- سیره صحابه ۱۷۶

درس پانزدهم: تقیه

۱۷۸ طرح شبهه
۱۷۸ معنای «تقیه» و «نفاق»
۱۷۹ ادله مشروعیت تقیه
۱۷۹ الف - قرآن کریم
۱۸۱ ب - عمل صحابه
۱۸۲ ج - روایات
۱۸۳ غیة شیعیان
۱۸۳ شرایط تقیه
۱۸۴ انواع تقیه
۱۸۶ درس پانزدهم
۱۸۶ مسائل فقهی وضو و نماز
۱۸۶ الف - اختلاف در وضو
۱۸۶ ۱. کیفیت شستن دستها
۱۸۷ ۲. مسح یا شستن پا
۱۸۸ ریشه اختلاف
۱۸۹ الف - سلطهها و حکومتها
۱۹۰ ب - تقدیم مصلحت اندیشی بر ظهور آیه
۱۹۱ روایات مسح از پیامبر گرامی <small>صلی الله علیه و آله</small>
۱۹۳ ب - اختلاف در اذان
۱۹۳ ۱. «حَيَّ عَلَى خَيْرِ الْعَمَلِ» در اذان
۱۹۷ ۲. شهادت به ولایت علی <small>علیه السلام</small>
۱۹۹ ج - اختلاف در نحوه نماز خواندن
۱۹۹ ۱. شیعیان و نماز با دست باز
۲۰۰ کیفیت نماز پیامبر <small>صلی الله علیه و آله</small>
۲۰۰ الف - حدیث ابی حمید ساعدی
۲۰۱ ب - حدیث حماد بن عیسی
۲۰۲ ج - حدیث «المسیء صلاته»
۲۰۴ نظر ائمه اهل بیت <small>علیهم السلام</small>
۲۰۵ ۲. سجده بر تربت
۲۰۶ حکمت سجده بر خاک
۲۰۸ سجده بر تربت امام حسین <small>علیه السلام</small>

ضمیمه: پرسشها و پاسخهای اعتقادی

- ۲۱۳..... مسایل کلی شبهه شناسی
- ۲۱۳..... تفاوت شک با گمان
- ۲۱۳..... راه دوری از ابهامها و شبهات
- ۲۱۴..... تفاوت پرسشگری صحیح و شبهه‌افکنی
- ۲۱۵..... **توحید و شرک**
- ۲۱۵..... معنی زائد بودن «صفات» بر «ذات» از دیدگاه اشاعره
- ۲۱۶..... نسبت الوهیت و ربوبیت
- ۲۱۶..... رابطه خدا با هستی و خلقت
- ۲۱۸..... دلیل توحید ویژه به صفت «عدل» الهی
- ۲۱۸..... معنی اسم مستأنف خدا
- ۲۱۹..... ابعاد اخلاص در توحید
- ۲۳۹..... معنی نفی صفات از خدا
- ۲۲۰..... رابطه شناخت صفات الهی با شناخت ذات
- ۲۲۰..... نسبت «نفع» و «ضرر» با ربوبیت الهی
- ۲۲۱..... سازگاری دعا با رضایت به قضا و تقدیر الهی
- ۲۲۲..... تکلیف، زحمت یا رحمت؟
- ۲۲۳..... نسبت اطاعت با الوهیت
- ۲۲۴..... معانی مختلف «عبادت»
- ۲۲۵..... تفاوت پرستش و عبادت
- ۲۲۵..... ماهیت پرستش بتها توسط مشرکان
- ۲۲۷..... توحید افعالی در اعتقاد اهل سنت
- ۲۲۷..... اعتقاد وهابیان به مراتب توحید
- ۲۲۸..... سازگاری سجده ملائک بر حضرت آدم علیه السلام با توحید
- ۲۲۸..... متعلق غفوَ الهی
- ۲۲۸..... مفهوم «عدم تعلق قدرت خدا به امور محال»
- ۲۲۹..... رابطه مرگ با حکمت الهی
- ۲۳..... حکمت خلقت کافران
- ۲۳۱..... اثبات وجود خدا با علوم تجربی
- ۲۳۳..... عدم وجود واسطه در خلقت عالم ماده
- ۲۳۴..... دلیل استعمال ضمیر جمع برای خدا
- ۲۳۴..... توحید در اعتقاد زرتشتیان
- ۲۳۶..... **جبر و اختیار**
- ۲۳۶..... نقد دلیل معتقدان به جبر

- ۲۳۷..... جبری یا اختیاری بودن شقاوت و سعادت در روایات.....
- ۲۳۸..... وجود جبر در اصل خلقت.....
- ۲۳۹..... رابطه اختیار انسان با علم ازلی الهی.....
- ۲۴۰..... نقش طینت در انتخاب راه حق.....
- ۲۴۱..... تأثیر و رابطه هدایت‌گری خدا با اختیار انسان.....
- ۲۴۲..... توجیه اختیار انسان با غالب بودن اراده الهی.....
- ۲۴۳..... منافات نداشتن وعید الهی با اختیار انسان.....
- ۲۴۳..... اختیار انسان و تعیین تقدیرات در شب قدر.....
- ۲۴۴..... نسبت تأثیر حوادث طبیعی و اختیار در سر نوشت.....
- ۲۴۵..... رابطه اختیار انسان با دعا.....
- ۲۴۵..... تأثیر علم امام معصوم علیه السلام بر اعمال اختیاری وی.....
- ۲۴۶..... میزان تأثیر سستی‌های دینی در سلب حق انتخاب.....
- ۲۴۷..... ترجیح هستی بر عدم در همه شرایط.....
- ۲۴۹..... **توسل، تبرک و شفاعت**.....
- ۲۴۹..... ماهیت توسل صحیح و تبرک نبودن آن.....
- ۲۵۰..... عدم تنافی توسل با آیات قرآن.....
- ۲۵۱..... نذر برای غیر خدا.....
- ۲۵۲..... صدقه برای امام معصوم علیه السلام.....
- ۲۵۲..... فضیلت نذر برای امام حسین علیه السلام یا صدقه؟.....
- ۲۵۳..... دلیل نتیجه نگرفتن از بعضی توسلات.....
- ۲۵۳..... شیوه توسل و هابیان به به پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله.....
- ۲۵۴..... اعتبار مسجد جمکران.....
- ۲۵۴..... درخواست شفاعت از غیر خدا.....
- ۲۵۵..... شفاعت در برزخ.....
- ۲۵۵..... تفسیر روایت «اذا استشفعوا الی الامام لیستسقی لهم...».....
- ۲۵۷..... **زیارت و بنای بر قبور**.....
- ۲۵۷..... فلسفه ساختن حرم ائمه علیهم السلام.....
- ۲۵۸..... شیوه‌های تکریم و تعظیم اهل بیت علیهم السلام.....
- ۲۵۸..... آثار ساختن حرم برای اهل بیت علیهم السلام.....
- ۲۵۹..... اولویت ساخت حرم یا کمک به فقراء.....
- ۲۶۰..... ماهیت مخالفت و هابیت با ساخت حرم اهل بیت علیهم السلام.....
- ۲۶۱..... بنای بر قبور در قصه اصحاب کهف.....

- ۲۶۱ جواز زیارت قبور از قرآن.....
- ۲۶۲ روایات زیارت قبور نزد اهل سنت.....
- ۲۶۲ زیارت قبور توسط زنان نزد اهل سنت.....
- ۲۶۳ توجیه روایت زیارت قبور توسط ابن تیمیه.....
- ۲۶۴ فلسفه زیارت ائمه علیهم‌السلام از نزدیک.....
- ۲۶۴ آداب زیارت مقبول.....
- ۲۶۵ معنای اخلاص در زیارت پیامبر صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم.....
- ۲۶۷ **شر و عدالت**.....
- ۲۶۷ مسئله شر.....
- ۲۶۸ شبهه شی و تعلق قدرت الهی به امور محال.....
- ۲۶۸ وجود شر در تقдіرات الهی.....
- ۲۶۹ خیر و شر ظاهری و باطنی.....
- ۲۷۰ نسبت شر با اختیار انسان.....
- ۲۷۱ دلیل وجود شر در عالم ماده.....
- ۲۷۱ حکمت وجود شرور در دنیا.....
- ۲۷۲ فلسفه خلقت شیطان و موجودات شرور.....
- ۲۷۴ چشم زخم و عدالت خدا.....
- ۲۷۵ **وحی و نبوت**.....
- ۲۷۵ معنی تجربه دینی بودن وحی.....
- ۲۷۶ **تفاوت وحی و تجربه‌های دینی**.....
- ۲۷۷ معیار تشخیص مکاشفات شیطانی از رحمانی.....
- ۲۷۸ ماهیت الهام به اهل بیت علیهم‌السلام.....
- ۲۷۸ تجربه دینی عرفا برخاسته از پیش ذهنیت‌ها.....
- ۲۷۸ خاتمیت و امامت از دیدگاه دکتر شریعتی.....
- ۲۷۹ مصونیت وحی و تحریف ناپذیری قرآن.....
- ۲۷۹ اعتبار قرآن جمع آوری شده توسط خلیفه سوم.....
- ۲۸۰ شبهه در قرآن بودن سوره‌های فلق و ناس.....
- ۲۸۱ آیه انتفاء.....
- ۲۸۱ افسانه غرائبق.....
- ۲۸۲ فلسفه استغفار پیامبر اکرم صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم.....
- ۲۸۳ معلم موهوم پیامبر صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم.....
- ۲۸۴ دلیل عربی بودن قرآن.....

۲۸۵ امامت و رهبری
۲۸۵ مراتب و اقسام ولایت تشریعی
۲۸۵ اعتبار تفاسیر غیر معصوم از قرآن
۲۸۶ مرز اطاعت از اولوالامر
۲۸۶ معیار اطاعت در دستورات امام معصوم <small>علیه السلام</small>
۲۸۷ دلیل شاگردی موسی <small>علیه السلام</small> از خضر <small>علیه السلام</small>
۲۸۷ مفهوم سهو النبی <small>صلی الله علیه و آله</small>
۲۸۸ روایات قضا شدن نماز پیامبر <small>صلی الله علیه و آله</small> و امیرالمؤمنین <small>علیه السلام</small>
۲۸۸ مننای «حجیت تعبدی»
۲۹۱ ولایات فقیه و رهبری
۲۹۱ انواع ولایات
۲۹۱ دلالت آیه «اولی الامر» بر ولایات فقیه
۲۹۲ حدود اختیارات ولی فقیه
۲۹۴ مفهوم احکام اولیه
۲۹۴ معیار تعطیلی احکام اولیه توسط ولی فقیه
۲۹۵ معنی قید «مطلقه» در «ولایت مطاقه فقیه»
۲۹۶ تفاوت ولایت مطلقه با حکومت مطلقه
۲۹۷ نسبت اعتقاد به ولایت مطلقه فقیه با توحید در عبودیت
۲۹۷ دلایل هم‌سنخ بودن ولایت فقیه با ولایت معصوم <small>علیه السلام</small>
۲۹۸ ولایت فقیه در امور حسبه
۲۹۹ ولایت تفسیری علما
۲۹۹ ولایت یا وکالت فقیه
۳۰۱ پرسش از علل احکام ولایی
۳۰۱ شیوه صحیح تعامل با مخالفان متدین حکومت
۳۰۲ ماهیت اعتقادی فتنه‌گری و مخالفت با حکومت
۳۰۳ راه حل شبهه اعتقادی در مورد ولایت فقیه
۳۰۲ پاسخی کوتاه به مخالفان ولایت فقیه
۳۰۴ نقش مردم در حکومت اسلامی
۳۰۴ ملاک اعلیت در رهبری و مرجعیت
۳۰۶ گوناگون
۳۰۶ دیدگاه اهل سنت در باره صحابه
۳۰۷ علت لعن دشمنان دین با وجود مدح آنها در قرآن

- ۳۰۸..... شیوه صحیح تبرّی
- ۳۰۹..... مرز تبرّی در حفظ وحدت
- ۳۱۰..... لعن در سیره امیرالمؤمنین علیه السلام
- ۳۱۲..... لعن دشمنان دین در سیره امام صادق علیه السلام
- ۳۱۲..... مقایسه فضیلت لعن و صلوات
- ۳۱۳..... شیوه صحیح برخورد با اهانت‌های وهابیت
- ۳۱۴..... مقابله به مثل با تهدیدات غیرشعیان افراطی
- ۳۱۵..... دلیل انکار شهاده صدیقه طاهره علیها السلام توسط اهل سنت
- ۳۱۵..... سخنرانی صدیقه طاهره علیها السلام با وجود جراحت پهلو
- ۳۱۶..... تعارض ظاهری شهادت حضرت محسن علیه السلام با روایت نبوی
- ۳۱۶..... دلیل عدم بازگرداندن فدک در زمان خلافت امیرمؤمنان علیه السلام
- ۳۱۶..... مذهب قاتلان امام حسین علیه السلام
- ۳۱۸..... شیوه درست علمی حاجی با اهل سنت
- ۳۱۸..... استفاده از روایات اهل سنت برای محکوم نمودن ایشان
- ۳۱۹..... اهل سنت و کتمان واقعیات
- ۳۲۰..... فرقه‌شناسی وهابیت و اهل سنت
- ۳۲۰..... تفاوت «وهابی» با «سلفی»
- ۳۲۰..... شرط اعتقادی دخول در بهشت
- ۳۲۱..... تاریخچه سجده بر مَهر در نماز
- ۳۲۱..... حکم سجده بر غیر خدا
- ۳۲۱..... حکمت حلیت ازدواج موقت
- ۳۲۳..... حکم حرمت زنان به خاطر ترک طواف النساء
- ۳۲۳..... چرایی آغاز بدون «بسم الله» خطبه‌های نهج البلاغه
- ۳۲۴..... اعتبار حدیث کساء
- ۳۲۵..... دلیل تأکید بر تکریم و گریه بر شهدا
- ۳۲۶..... سختی مواجهه با عدالت خدا
- ۳۲۸..... منشأ قدرت آصف بن برخیا
- ۳۲۸..... علت آراستگی ظاهری در سیره برخی از اهل بیت علیهم السلام
- ۳۲۹..... مفهوم و معنای مذموم بودن دنیا
- ۳۳۰..... دلیل ابتلائات و مشکلات دنیوی متدینان
- ۳۳۳..... فهرست منابع و مآخذ

مقدمه

جدال نور و تاریکی در درازنای تاریخ جریان داشته و تعطیل بردار نیست. تا دو جریان انبیا و شیاطین زنده باشند، این نبرد جریان خواهد داشت و شکل‌های متنوع و نوآمدی به خود خواهد گرفت. به همین دلیل است که همواره باید عالمانی باشند که از حوزه باورها و عقاید نورانی دینی دفاع کنند.

در حوزه مسائل اعتقادی کتاب‌های بسیاری نوشته شده است. متکلمان مسلمان همواره دغدغه دفاع از عقاید و احکام شرعی را داشته‌اند و این یکی از مهم‌ترین وظایف آنان است. این کار تعطیل‌ناشدنی است؛ زیرا کار شیاطین انس و جن تعطیل نمی‌شود. به همین دلیل است که متناسب با شبهات آنها باید کارهایی تازه انجام شود و پاسخ‌هایی نو ارائه گردد.

کتاب شبهه‌شناسی به منظور پاسخ‌گویی به بخشی از رایج‌ترین شبهات در باب باورها و شعائر دینی نگاشته شده است. بدیهی است که هیچ پاسخ دهنده‌ای نمی‌تواند به تلاش عالمان پیش از خود بی‌توجه باشد و باید ضمن بهره‌گیری از ظرفیت‌های موجود، خود نیز بر این ظرفیت‌ها چیزی بیفزاید و در توسعه دانش دفاعیه سهمیم گردد. در این کتاب بر همین سیاق حرکت کرده‌ایم. در زمانه ما به دلیل گسترش و آسان شدن بی‌حد و حصر ارتباطات، شبهات نیز به وفور در دسترس قرار گرفته است و نمی‌توان در یک مجموعه محدود همه را آورد. لذا به تناسب سطح مخاطبان، درس‌ها، ضرورت‌ها و اهمیت مسائل، از میان شبهات انتخابی صورت گرفته و در این مجموعه به آنها پرداخته‌ایم. موضوعاتی از قبیل توحید و مسائل آن، صفات خدا، خیر و شر و عدل الهی، وحی و نبوت، امامت و رهبری و ولایت فقیه، زیارت و بنای بر قبور، برخی مسائل مورد ابتلا و پر تکرار شرعی مانند وضو و نماز و

سجده بر تربت و مانند آن در این کتاب آمده است. هر جا از منابع و آثار دیگران استفاده شده باشد، تذکر و نشانی آمده است.

این کتاب در چند دوره مرکز آموزش‌های الکترونیک دانشگاه قرآن و حدیث تدریس شده است. در جلسات مجازی (برخط/ بی‌درنگ) که در هر نیمسال تحصیلی تشکیل می‌شده، پرسش‌های دانشجویان مطرح و پاسخ‌هایی از سوی نگارنده ارائه می‌گردید. گزیده‌ای از این پرسش و پاسخ‌ها در انتهای کتاب آمده است که می‌تواند روشنایی بیشتری بر مباحث بیفزاید.

جا دارد از همه عزیزانی که زمینه‌ساز تولید و ارائه این اثر بوده‌اند، به ویژه مسئولان محترم مرکز آموزش الکترونیک دانشگاه، ارزیاب علمی و ویراستار، حروف‌نگار، صفحه‌آرا و آموزشیارانی که در طی سال‌های متمادی در ارائه این درس همکاری داشته‌اند، تشکر کنم. به ویژه از حجت الاسلام و المسلمین آقای دکتر رضا برنجکار در ارزیابی اثر و آقای اسماعیل ثباتی و خانم سمیه خلیلی که در تدوین اثر نقش داشتند، سپاسگزارم. نیز باید از زحمات حجج اسلام و المسلمین سید آذرین نام و محمد رنجبر حسینی در پالایش پرسش و پاسخ‌های انتهای کتاب تشکر نمایم. توفیق بیشتر همه این عزیزان را از خداوند منان خواهانم.

هادی صادقی

دانشیار دانشگاه قرآن و حدیث